

OMUL ȘTEFAN GUȘĂ

Colonel prof.univ.dr. Gheorghe Toma

Puterea oamenilor când lucrează împreună...

“De-o fi ca moartea să-și arate colții
Să nu cedați, e împotriva firii,
Și n-o lăsați pe ea să-și tragă sorții,
Opriti-o voi cu armele iubirii.”

Ștefan Gușă, septembrie 1986

Născut pe meleagurile buzoiene, în frumoasa comună Spătaru, la 17 aprilie 1940, viitorul general Ștefan Gușă a ascultat, încă de copil, o serie de povești despre faptele istorice petrecute pe meleagurile natale. Era fiul lui Gheorghe, om așezat, bun povestitor, cu amintiri care de care mai interesante. Mama, Maria, care abia descifra literele buchisindu-le cu copiii pe abecedarul lor, era o gospodină neîntrecută: torcea, țesea, cosea mai ales frumoase prosoape și cămăși, adevărate bijuterii ale vieții țărănești. Amândoi și-au botezat copilul cu numele Sfântului Ștefan, care se va ridica cu propriile merite în culmea ierarhiei oștirii române.

Plăcându-i haina militară, pașii tânărului absolvent al Liceului “B. P. Hașdeu” din Buzău s-au îndreptat, în 1957, către școala Militară de Ofițeri Tancuri și Auto “Mihai Viteazul” - arma tancuri, din Pitești. Timp de patru ani (1957-1960), s-a străduit să-și însușească în foarte bune condiții regulamentele de ordine interioară, de tactică și de folosire a mijloacelor blindate, situându-se în fiecare an de studiu printre cei mai studiosi elevi ai școlii. În sălile de clasă și meditații, în remizele care adăposteau tehnica de luptă, în sălile cu simulatoare, pe câmpul de instrucție din Trivale, în poligonul de tragere de la Bascov, cu armamentul de infanterie sau cu cel de sub cupola blindată a tancului, elevul Ștefan Gușă a dovedit reale însușiri necesare ofițerului tanchist. Pentru acest motiv, după avansarea la gradul de locotenent, în vara anului 1960, proaspătul absolvent al Scolii Militare de Ofițeri Tancuri și Auto “Mihai Viteazul” din Pitești a fost repartizat în funcția de comandant al plutonului 2 tancuri, din compania a 4-a a Regimentului de Tancuri și Autotunuri.

Această funcție a marcat începutul carierei sale de ofițer, o carieră frumoasă care a solicitat multă muncă, voință, pasiune și dragoste față de arma care l-a consacrat ca doctrinar, publicist militar, inginer militar și mai ales comandant.

Conștient că numai printr-o temeinică pregătire, prin dobândirea unui bogat bagaj de cunoștințe civile și militare, prin formarea unei culturi generale și de specialitate, un ofițer va fi util Armatei Române prin contribuția sa la dezvoltarea gândirii, artei și științei militare, și-a dedicat cei mai frumoși ani studiului. A urmat în anii 1965-1972 și a absolvit cu media 10 Academia Militară, Facultatea Tehnică de Tancuri și Auto.

După absolvirea Academiei Militare, ca o recunoaștere a rezultatelor meritorii obținute în cei șase ani de studii, odată cu obținerea diplomei de inginer militar și a gradului de maior, a fost oprit în cadrul facultății în care studiase, îndeplinind funcțiile de lector și șef de lucrări.

Odată cu numirea, la 7 octombrie 1972, în funcția de comandant al Regimentului 6 Tancuri “Ion Buteanu”, avea să înceapă, așa cum mărturisea chiar domnia sa, “o pagină frumoasă din viața mea” și întoarcerea la “dragostea dintâi – la trupe”. Activitatea desfășurată în această perioadă, aprecierile la adresa proaspătului comandant de regiment, s-au răspândit în Armata Română, ajungând la urechile cadeților din Pitești astfel: “caracterizându-l exigența, în primul rând față de propria persoană, perseverența, puterea de analiză și percepere, perspectiva și dorința de a obține rezultate bune, are perspectiva de a deveni în scurt timp un foarte bun comandant”.

Aceasta este de fapt perioada în care locotenentul Toma Gheorghe, artizanul acestor rânduri, a ajuns să-l cunoască pe maiorul Ștefan Gușă. A parcurs, în continuare, treptele ierarhice de la comandant de regiment la șef al Statului Major General. Deoarece activitatea militară a generalului Ștefan Gușă este cunoscută mai mult sau mai puțin, aș dori, în continuare, să reamintesc câteva aprecieri ale unui tanchist și admirator al domniei sale, despre “omul” Ștefan Gușă.

Din întreaga mea carieră de ofițer, 15 ani am îndeplinit diferite funcții, până în 1982, în Școala Militară de Ofițeri Activi, Tancuri și Auto “Mihai Viteazul”, din Pitești. Am condus multe serii de elevi (viitori ofițeri de tancuri) în activitatea de stagiu, acolo unde comandant era “omul” Ștefan Gușă. Era o adevărată întrecere, în pregătire, în rezultate, între elevi, pentru a fi repartizați, la stagiu sau la terminarea școlii, în aceste unități. Angajarea întregului colectiv de cadre în întărirea ordinii și disciplinei militare, în prevenirea abaterilor, preocuparea pentru menținerea și dezvoltarea aptitudinilor fizice la subordonați, au izvorât din omenia sa fără margini, din foarte buna sa pregătire, din excelentele posibilități intelectuale.

Excelent s-a comportat “omul” Ștefan Gușă și pe timpul pregătirii și desfășurării aplicațiilor tactice, evidențiind maturitate, etalând concluzii majore, manifestând dinamism și suplețe.

Viata mi-a oferit privilegiul de a mă întâlni cu foarte mulți din foștii elevi care au lucrat în subordinea “omului” Ștefan Gușă. În toate situațiile, ei și-au manifestat nedumerirea, despre un asemenea “om”. Cum poate cineva să exercite actul de comandant prin inițiativă, dinamism, hotărâre și fermitate, angrenând toți subordonații în îndeplinirea sarcinilor, iar în afara programului să fie apropiat, plăcut, extraordinar interlocutor, căutat și stimat de toți cei cunoscuți, indiferent de grad și funcție?!

A fost și rămâne un mare patriot, un exemplu viu, un tanchist desăvârșit, un om de familie, un părinte foarte bun, un soț cum multe soții de ofițeri și-ar dori, o enciclopedie, care mai are încă multe labirinturi necercetate. El a ajuns mare, nu atât prin înălțimea demnităților la care a ajuns, ci prin recunoașterea și dragostea pe care a știut să le inspire celor din jur. Nu cred că există vreun oștean care (indiferent de grad și funcție) să fi lucrat sub conducerea lui și să nu-i poarte o reală și afectuoasă admirație, care să nu-i datoreze un sfat, un îndemn, o încurajare sau un ajutor binevenit la nevoie.

Evenimentele din decembrie 1989 l-au surprins în funcția de șef al Marelui Stat Major, într-o situație supusă riscului unor decizii politice, purtând pecetea persecuțiilor și restricțiilor nedrepte și într-o atmosferă de confuzie cu privire la ceea ce putea să se întâmple în planul securității naționale. Existau, la ora aceea, și se vehiculau intens la nivelul discuțiilor neoficiale, aparențele unei stări ce evolua spre o posibilă intervenție militară străină, promovate de principii gorbaciovieni, și care comporta riscul destructurării statale. Evenimentele care au urmat, cunoscute de altfel, au conturat o altă evoluție a situației: o explozie populară violentă, inițiată la Timișoara și finalizată la București, care a spulberat regimul comunist, a creat premisele trecerii la făurirea unei societăți democratice, dar a generat, în același timp, tragice ciocniri accidentale – soldate cu victime omenești și pagube materiale – în cadrul cărora au fost atrase și unități ale Armatei. În aceste condiții extraordinare, s-a evidențiat din nou “omul” Ștefan Gușă, care a avut o contribuție activă la detensionarea situației, reducerea riscurilor unor ciocniri accidentale a diferitelor forțe participante la evenimente, cristalizarea treptată a tendințelor de intrare în normalitate, prin executarea eficientă a atribuțiilor de către autorități.

La începutul lunii august 1993, chiar în ziua în care se sărbătorea Ziua tanchistului, l-am revăzut pe generalul Ștefan Gușă. Era același militar, inspira același respect și încredere. Dar “omul” Ștefan Gușă era marcat, deși totul de la el venea simplu, firesc: gânduri, fapte, cuvinte, cu

o sinceritate și o naturalețe dezarmante. Deși marcat, nu a vorbit nimic despre suferința lui, a luat totul cu sine, nu a vrut să lase nici o urmă de compasiune sau de nostalgie.

Apoi, pentru că există acest cuvânt fatidic – apoi, “omul” Ștefan Gușă, a cărui tărie și al cărui devotament față de Armată au fost egale doar cu iubirea de patrie și credința în Dumnezeu, și-a transformat trecerea în neființă într-o lecție de demnitate, lăsând câteva din cele mai fierbinți probleme ale “Revoluției din Decembrie 1989” fără răspuns. Noi vom spune că tot ceea ce a făcut “omul” și “Generalul” Ștefan Gușă, reprezintă un act de prezență în caz de absență.